

1 חוק המיטלטלין, התשל"א-1971

1. הגדרות

בחוק זה, "מיטלטלין" - נכסים מוחשיים, חוץ ממקרקעין.

2. בעלות

הבעלות במיטלטלין היא הזכות להחזיק ולהשתמש בהם ולעשות בהם כל דבר וכל עסקה, בכפוף להגבלות לפי דין או לפי הסכם.

3. זכיה מן ההפקר

מיטלטלין שאין להם בעל יכול כל אדם, בכפוף לכל דין, לרכוש את הבעלות בהם בתפישתם תוך כוונה לזכות בהם.

4. חיבור וערבוב

(א) נתחברו או נתערבבו מיטלטלין של אחד עם מיטלטלין של אחר עד שאין לזהותם או להפרידם, או שהפרדתם היתה כרוכה בנזק בלתי סביר או בהוצאות בלתי סבירות (להלן - מיטלטלין מחוברים), יהיו המיטלטלין המחוברים בבעלותם המשותפת של שניהם כל אחד בשיעור שווים של המיטלטלין ערב החיבור.

(ב) היו מיטלטלי האחד עיקר ומיטלטלי האחר טפל, תעבור הבעלות במיטלטלין הטפלים לידי בעל המיטלטלין העיקריים, והוא חייב לשלם לחברו את הסכום שזכה בו ברכישת המיטלטלין הטפלים.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו באין הסכם אחר בין הצדדים; אין בהן כדי לגרוע מזכות לפיצויים או מתרופה אחרת בשל החיבור.

5. דין שעבוד במיטלטלין מחוברים

(א) היו המיטלטלין של אחד הבעלים המשותפים האמורים בסעיף 4(א) משועבדים ערב החיבור, יחול השעבוד על חלקו במיטלטלין המחוברים.

(ב) היו המיטלטלין העיקריים האמורים בסעיף 4(ב) משועבדים ערב החיבור, יחול השעבוד גם על המיטלטלין שהבעלות בהם עברה לפי אותה הוראה; היו המיטלטלין הטפלים משועבדים, יחול השעבוד על החיוב שחב בו בעל המיטלטלין העיקריים.

(ג) נתחלף משכון מכוח סעיף זה, על הצדדים לעשות, לפי דרישת הנושה, את הפעולות הדרושות לפי חוק המשכון, התשכ"ז-1967, כדי שכוחו של המשכון יהא יפה כלפי נושים אחרים של החייב.
(ד) לענין סעיפים קטנים (א) ו-(ב) דין עיקול כדין שעבוד.

6. עיבוד

הוראות סעיפים 4 ו-5 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם כשאדם גורם בעבודתו לשינוי במיטלטלין של אחר; במקרה זה יראו את שווי העבודה כשוויים של מיטלטלין.

7. הפקרה

הבעלות במיטלטלין פוקעת כשבעלם מוציאם משליטתו תוך כוונה להפקירם.

8. הגנת הבעלות וההחזקה

סעיפים 15 עד 20 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, יחולו גם על הגנת הבעלות וההחזקה במיטלטלין.

9. שיתוף

- (א) מיטלטלין שהם של כמה בעלים, בעלותו של כל אחד מהם לפי חלקו בשיתוף מתפשטת על מלוא המיטלטלין ואין לשום שותף חלק מסויים בהם.
- (ב) חלקיהם של כל אחד מהשותפים במיטלטלין, חזקה שהם שווים.
- (ג) הסכם בין השותפים בדבר ניהול המיטלטלין המשותפים והשימוש בהם ובדבר זכויות השותפים וחובותיהם בכל הנוגע למיטלטלין (להלן - הסכם שיתוף) כוחו יפה גם כלפי אדם שנעשה שותף לאחר מכן וכלפי כל אדם אחר, ובלבד שהשותף או האחר ידע או היה עליו לדעת על קיום ההסכם ותנאיו.
- (ד) הקנה אחד השותפים לאדם אחר זכות בחלקו במיטלטלין המשותפים, עליו להודיע על כך לשאר השותפים, ואם נעשה הסכם שיתוף, עליו להודיע לאדם האחר על קיום ההסכם ותנאיו.
- (ה) באין הוראות אחרות בהסכם שיתוף יחולו הוראות סעיפים 30 עד 33, 34(א), 35 ו-36 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969, גם על השיתוף במיטלטלין.

10. פירוק השיתוף

- (א) כל שותף זכאי בכל עת לדרוש פירוק השיתוף; היתה בהסכם שיתוף תניה השוללת או מגבילה זכות זו, רשאי בית המשפט לצוות על פירוק השיתוף, על אף התניה, אם נראה לו הדבר צודק בנסיבות הענין.
- (ב) פירוק השיתוף יהיה על פי הסכם בין השותפים, ובאין הסכם - על פי צו בית המשפט, ורשאי בית המשפט לצוות על חלוקת המיטלטלין בעין, או על מכירתם וחלוקת הפדיון, או על דרך אחרת של פירוק השיתוף הנראית לו יעילה וצודקת יותר בנסיבות הענין.
- (ג) מכירת המיטלטלין על-פי צו בית המשפט תהיה בדרך שנמכרים מיטלטלין מעוקלים בהוצאה לפועל, זולת אם הורה בית המשפט על דרך אחרת הנראית לו יעילה וצודקת יותר בנסיבות הענין.

10א. פירוק שיתוף בזכויות של בני זוג בדירת מגורים

(תיקון התשנ"ה)

החליט בית המשפט לפי סעיף 10, ליתן צו לפירוק השיתוף בזכויות של בני זוג בדירה המשמשת להם למגורים, לא יורה על ביצועו והפירוק יעוכב, כל עוד לא נוכח בית המשפט כי לילדי בני הזוג הקטינים ולבן הזוג המחזיק בהם, יחדיו, נמצא הסדר מגורים אחר המתאים לצרכיהם, לרבות הסדר ביניים למגורים זמניים המתאים לצרכיהם, לתקופה שיקבע.

11. עיכון

- (א) עיכון הוא זכות על פי דין לעכב מיטלטלין כערובה לחיוב עד שיסולק החיוב.
- (ב) עלה שווי המיטלטלין המעוכבים על שווי החיוב במידה בלתי סבירה, זכאי החייב לשחרור מקצת המיטלטלין אם הם ניתנים להפרדה לחלקים.
- (ג) החייב זכאי לשחרר את המיטלטלין מן העיכון במתן ערובה מספקת אחרת לסילוק החיוב.
- (ד) הוציא הנושה ברצונו את המיטלטלין המעוכבים משליטתו, יפקע העיכון.
- (ה) מקום שיש עיכון במקרקעין, יחולו הוראות סעיף זה גם עליו; כן יחולו הוראות סעיף זה על עיכון על פי הסכם, כשאין בהסכם הוראות אחרות לענין הנדון.

12. עסקאות נוגדות

התחייב אדם להקנות לחברו בעלות או זכות אחרת במיטלטלין, ולפני שמסר לו את המיטלטלין או הקנה לו את הזכות חזר והתחייב עם אדם אחר בהקניה נוגדת, זכותו של הראשון עדיפה, אך אם השני התקשר בעיסקה וקיבל את המיטלטלין או את הזכות בתום לב ובתמורה - זכותו עדיפה.

13. תחולה

(א) הוראות חוק זה יחולו, ככל שהדבר מתאים לענין ובשינויים המחוייבים, גם על זכויות.

(ב) הוראות חוק זה יחולו כשאין בחוק אחר הוראות מיוחדות לענין הנדון.

14. תיקון חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951

בסעיף 3 לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, ברישה, במקום "נכס המצוי" יבוא "נכס מקרקעין המצוי".

15. תיקון פקודת הפרשנות

בסעיף 1 לפקודת הפרשנות, במקום הגדרת "מיטלטלין" או "טובין" יבוא:

"מיטלטלין" או "טובין" - נכסים מוחשיים, חוץ ממקרקעין; אולם מקום שהמלה 'מיטלטלין' או 'טובין' באה בחיקוק שניתן לפני תחילת חוק המיטלטלין, התשל"א-1971, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אילולא החוק האמור".

16. ביטול

הספר השמיני והספר העשירי של המגלה - בטלים.

17. תחילה

חוק זה תחילתו ביום י"ד בטבת התשל"ב (1 בינואר 1972).

גולדה מאיר

יעקב ש' שפירא

ראש הממשלה

שר המשפטים

שניאור זלמן שזר

נשיא המדינה

[1] ח"ס 636, התשל"א (6.8.1971), עמ' 184.

תיקון: ח"ס 1507, התשנ"ה (2.3.1995), עמ' 138.

